

MALOKARPATSKÝ POSOL

MESAČNÍK FARNOSTI HORNÉ OREŠANY

Ročník: V.

September 2020

Číslo: IX.

TY SI, PANE, V KAŽDOM CHRÁME

V tomto krásnom jesennom mesiaci, keď aj počasie býva ustálené, máme viaceré vzácne udalosti v našej farnosti. Sú to hody, alebo správne povedané - odpustová slávnosť, keď s úctou oslavujeme patrónku našej farnosti – Pannu Máriu. Zároveň v uvedený deň deti našej farnosti prístúpia k Prvému svätému prijímaniu. A napokon v závere mesiaca na sviatok sv. Michala, Gabriela a Rafaela, slávime výročie posviacky nášho chrámu. A tak vidíme, že stále je čo oslavovať a niečo dôležité si pripomínať.

Neskorobarokový farský kostol v Horných Orešanoch v r. 1960

Srdcom každej obce či mesta je chrám a srdcom chrámu je svätostánok, kde prebýva v Eucharistii tajomným spôsobom živý Ježiš Kristus. Tam kde je chrám, tam sa stretáva Cirkev. Výstižný je pojem z nemčiny – kirche. Tento termín vyjadruje jednak chrám a tiež aj Cirkev. Ľudia sa vedia stretávať na rôznych miestach: jedni na ihrisku, iní v krčme, ďalší na námestí vonku na lavičke. Chrám je však v našej obci aj preto, aby sme sa mali kde stretávať my veriaci, aby sme tu ako jedna Božia rodina chválili Boha, počúvali jeho Slovo a prijímali v Eucharistii jeho samého. A nezabudnime, že náš chrám je aj našim druhým domovom. Veď Boh je nám Otcom, vždy má pre nás čas, Panna Mária je našou nebeskou Matkou a my všetci sme Božie deti, ktoré majú svoj primárny cieľ – nebo.

Duch. otec Milan

UVAŽUJME NAD BOŽÍM SLOVOM MT 21, 28-32

Ježiš povedal veľkňazom a starším ľudu: „Čo povieť na toto? Istý človek mal dvoch synov. Prišiel k prvému a povedal mu: „Syn môj, choď dnes pracovať do vinice!“ Ale on odpovedal: „Nechce sa mi.“ No potom to oľutoval a šiel.

Išiel k druhému a povedal mu to isté. Ten odpovedal: „Idem, pane!“ Ale nešiel. Kto z týchto dvoch splnil otcovu vôľu?“

Odpovedali: „Ten prvý.“

Ježiš im povedal: „Veru, hovorím vám: Mýtnici a neviestky vás predchádzajú do Božieho kráľovstva. Lebo k vám prišiel Ján cestou spravodlivosti, a neuverili ste mu. Ale mýtnici a neviestky mu uverili. A vy, hoci ste to videli, ani potom ste sa nekajali a neuverili ste mu.“

Spomínam si na jedno zamyslenie u istého kňaza, ktorý hovoril, že najväčším problémom sú vlašní kresťania. Aj vo Svätom písme máme v tomto zameraní zmienku: „Poznám tvoje skutky, že nie si ani studený, ani horúci. Kiež by si bol studený alebo horúci! Takto, že si vlašný, ani horúci, ani studený, už už ťa vyplývam z úst“ /Zjv 3, 15-16/. V bežnom živote pokiaľ ide o vlašnú vodu, vieme, že nám je príjemná a užitočná. No v kresťanstve, ani pred Bohom sudcom vlašnosť neobstojí. Vlašný človek - kresťan je ľahostajný a je mu jedno, či získa spásu alebo nie. Horúci kresťan je zapálený pre život vo viere v Boha a na základe toho koná aj dobré skutky. Tých, ktorí sú „studení“ - môžeme povedať veľkí hriešnici, reprezentujú ľudia ako aj mýtnici a neviestky, ktorí uverili Jánovi a dali sa na zmenu v živote. Teda aj tí „studení“ sa môžu zmeniť, ale tým, ktorý je vlašným kresťanom ťažko pohnúť, lebo je spokojný sám so sebou a uzavretý vo svojom svete. Nech každý máme ochotu vykročiť za Pánom a to denne, pretože každý deň je veľkým božím darom pre nás pracovať vo vinici, ktorou je naša duša, aby nebola zarastená burinou, ale aby sme mali ovocie dobrých skutkov.

SPOZNÁVAJME SVÄTÝCH

29. september – Sv. Michal, Gabriel a Rafael, archanjeli

Z Homílií svätého pápeža Gregora Veľkého na evanjeliá
(Hom. 34, 8-9: PL 76, 1250-1251)
Názov anjeli označuje úrad, nie prirodzenosť

Treba vedieť, že názov anjelov označuje ich úrad, nie prirodzenosť. Lebo tí svätí duchovia v nebeskej vlasti sú síce vždy duchovia, ale vždy ich nemožno nazvať anjelmi. Oni sú anjelmi iba vtedy, keď sa prostredníctvom nich niečo oznamuje. Tí, čo zvestujú iba menšie veci, volajú sa anjeli, tí, čo zvestujú veľmi veľké, nazývajú sa archanjeli.

Preto k Panne Márii nebol poslaný hocikájaký anjel, ale archanjel Gabriel (porov. Lk 1,26). Patrilo sa totiž, aby na takúto službu išiel ten najvyšší anjel, ved' zvestoval najväčšiu vec zo všetkých.

Preto oni dostávajú aj vlastné mená, aby sa aj ich názvom označovalo, akej činnosti sú schopní. Lebo v onom svätom meste, ktorého dokonalosť spočíva v plnom poznaní z videnia všemohúceho Boha, nedávajú sa vlastné mená preto, žeby nebolo možno bez mien poznať ich osoby, ale keď prichádzajú k nám s nejakou úlohou, u nás dostávajú mená podľa svojich služieb. Michal znamená „Kto je ako Boh?“, Gabriel „Božia sila“, Rafael zase „Boží liek“.

A kedykoľvek ide o niečo mimoriadne silné, hovorí sa o poslaní Michala, aby sa dalo zo samého činu i z mena vybadať, že nik nemôže urobiť to, čo dokáže urobiť Boh. Preto aj ten starý nepriateľ, čo v pýche chcel byť podobný Bohu a povedal: „Do neba vystúpim, ponad hviezdy neba svoj trón vyvýšim, podobný budem Najvyššiemu“ (porov. Iz 14,13-14), bude na konci sveta ponechaný na svoju silu a odsúdený na večné muky, lebo sa o ňom tvrdí, že bude bojovať s archanjelom Michalom, ako hovorí Ján: „Strhol sa boj s archanjelom Michalom.“ (porov. Zjv 12,7)

K Márii bol poslaný zase Gabriel, čo znamená „Božia sila.“ Prišiel totiž zvestovať toho, ktorý sa dobrotivo zjavil v poníženosti, aby porazil vzdušné mocnosti. Božia sila mala zvestovať toho, ktorý prichádzal ako Pán mocností a mocný v boji (porov. Ž 24,8).

Rafael sa prekladá, ako sme povedali, „Boží liek“. Lebo keď sa dotkol Tobiášových očí ako ošetrojúci lekár, odstránil tmu jeho slepoty. Bolo teda vhodné, aby sa ten, ktorý bol poslaný liečiť, nazýval „Boží liek“.

SVEDKOVIA NAŠICH ČIAS – TRPELI ZA VIERU

/Dokončenie z predchádzajúceho čísla/. Povoynové udalosti hlavne na východe, kde gréckokatolíci žili, spôsobili veľké materiálne i duchovné škody. Politické zmeny v rokoch 1946-1948 obmedzovali náboženský život veriacich. Duchovný otec bez súhlasu štátu nemohol vykonávať duchovnú činnosť. Nesmeli ani pracovať s Vatikánom. Gréckokatolícka cirkev musela čeliť ďalšiemu veľkému nebezpečenstvu. Vtedajšie Československo bolo totiž po vojne pod vplyvom vtedajšieho Sovietskeho zväzu. Gréckokatolíci sa tak postupne dostávali do likvidácie. Čo sa udialo v roku 1946 v Haliči v Rumunsku, v roku 1949 v Zakarpatii, to čakalo aj náš štát. Pod tlakom sovietskej armády sa na východnom Slovensku začali objavovať skupiny povstaleckej armády bojujúcej za slobodu Ukrajiny – Banderovci. Väčšinou to boli gréckokatolíci, preto hľadali pomoc na gréckokatolíckych farách a v rodinách. Ukrajinská povstalecká armáda známa pod názvom Banderovci sa volala podľa vodcu Štefana A. Bandera. Tvorili ju jednotky ukrajinskej milície. Spočiatku bojovali proti Červenej armáde, neskôr prešli na partizánsky spôsob boja. Prenikli až na východné Slovensko a napadli viacero obcí.

Pravoslávna cirkev sa v roku 1946 dostala jurisdikčne pod moskovský patriarchát. Gréckokatolícka cirkev mala zaniknúť a včleniť sa do pravoslávnej cirkvi. Vývrcholením týchto snáh sa stal tzv. „prešovský Sobor“, ktorý sa konal 28. apríla 1950 vo veľkej sále Čierneho orla v Prešove. Na čelnej stene visel ortodoxný kríž, obraz pravoslávneho patriarchu a obrazy Stalina a Gottwalda. Medzi prítomnými boli kandidáti strany, študenti aj gréckokatolícki kňazi, ktorých priviezli na autách bez toho, aby vedeli, čo sa deje. Nainscenovali vyhlásenie gréckokatolíckej cirkvi bez súhlasu ich predstavených a veriacich pripojili k pravoslávniu. Po skončení „soboru“ sa „delegácia“ odobrala za biskupom Gojdičom. Keď im odmietol dať kľúče od katedrály, ešte v ten istý deň ho

zatkli. Týmto dňom sa začalo prenasledovanie kňazov a veriacich. Ateistická vláda zrušila gréckokatolícku cirkev na Slovensku bez opýtania ľudí. Týkalo sa to vyše 300.000 veriacich. Keď sv. Ján Pavol II. navštívil už po druhýkrát milované Slovensko, jeho prvé kroky v Prešove viedli do gréckokatolíckeho chrámu, kde sa poklonil pri hrobe biskupa Gojdiča. Spolu s ním si tiež uctil pamiatku 123 gréckokatolíckych kňazov, ktorí položili život počas prenasledovania Cirkvi v 50-tych rokoch.

Biskup Gojdič bol zatknutý 28. apríla 1950. Najprv ho odviezli do kláštora v Nižnej Šebastovej pri Prešove, potom do Vysokých Tatier asi na 1. mesiac. Potom ho internovali v Báci, kde sa poslednýkrát zúčastnil na verejných bohoslužbách. Bolo to 8. júna 1950. Potom biskupa Gojdiča previezli do väznice v Prahe – Ruzyni, do najťažšej väznice v republike. Neustále ho vypočúvali, fyzicky a psychicky týrali. Nútili ho prestúpiť na pravoslávie. V bratislavskom procese s biskupmi Vojtaššákom a Buzalkom v dňoch 10. - 15. januára 1951 bol odsúdený na doživotie, dokonca prokurátor žiadal trest smrti. Obvinili ho zo spolupráce s banderovcami, čím sa biskup ohradil, že s hnutím nemá nič spoločné. Poskytol im potraviny tak ako aj iným ľuďom, ktorí od neho žiadali pomoc. Po súdnom procese otcov biskupov ešte nejaký čas väznil v Bratislave, potom ich previezli do väznice vo Valdicich. Ďalším väzením bol Leopoldov, kde v tom čase bolo uväznených viac ako 5000 ľudí, medzi nimi veľký počet kňazov, ktorí na vlastnej koži pocítili veľkú krutosť a nenávisť dozorcov. Spoluväzňom Pavla Gojdiča bol aj pomocný biskup prešovský Dr. Vasil Hopko. V roku 1955 mnohých väzňov a medzi nimi aj biskupa Gojdiča, presunuli do väznice v Ilave. Keď pán biskup podal žiadosť o prepustenie z väzenia z dôvodu staroby a choroby na ÚVKŠČ v Prahe, žiadosť zamietli. Poslednou väznicou na jeho krížovej ceste sa opäť stal Leopoldov. Dostal číslo 681. Pri príležitosti jeho 70-tych mu Svätý Otec Pius XII. poslal blahoprajný telegram a ubezpečil ho, že Cirkev na neho nezabúda v modlitbách. Svätý Otec predložil žiadosť našej vláde, aby mu umožnila odísť do Ríma, no zbytočne. V priebehu dvoch mesiacov sa jeho zdravotný stav zhoršil, preto ho premiestnili do väzenskej nemocnice, kde ho väzni zahrňovali pozornosťou a láskou. I keď veľa trpel, nikdy sa nestáľoval. Pri vyšetrovaní ho ubezpečovali, že ho okamžite uvedú do úradu v Prešove, ak sa pridá k Pravoslávnej cirkvi. Jeho vrúcny želaním bolo, aby sa pred smrťou vyspovedal a prijal Eucharistiu. Boh mu splnil túto jeho prosbu. Pred sviatkom Božského Srdca Ježišovho, keď sa vytvorili podmienky na slúženie svätej liturgie, kňaz Vrana, ktorý bol tiež hospitalizovaný vo väzenskej nemocnici, vyspovedal všetkých, ktorí mali záujem. Posledná hodina biskupa Gojdiča prišla nečakane. Po spočítaní väzňov nastal pokoj. Otec biskup sedel na posteli a trpel veľkými bolesťami. Rakovina prenikla celé jeho telo. Spoluväzeň povedal, že biskup potrebuje lekára a už zomiera. Ešte sa spolu pomodlili. Prichodiaci lekár skonštatoval už smrť. Mŕtve telo zavinuli do plachty, položili na nosidlá a odniesli do

miestnosti na to určenej, kde zostalo do nasledujúceho rána. Bolo 8 minút po polnoci, nedeľa 17. júna 1960. Pred dvomi mesiacmi sme si pripomenuli 60. rokov odvtedy, ako odovzdal biskup Gojdič dušu Stvoriteľovi. Podľa väzenského zvyku otca biskupa obliekli do väzenských šiat a uložili do truhly. Na nej urobili otvor pre sklenené okienko. Na truhle bolo napísané: P.G. 681. Jeho telo vyviezli a pochovali na priestranstve za traťou, kde bol väzenský cintorín. Kríž mu nepostavili, iba tabuľku s číslom 681. Príbuzní a ti, ktorí si ctili otca biskupa, mu trikrát dali na hrob kríž, ale dozorcovia ho vždy odstránili.

Biskup Pavol Gojdič sa stal symbolom trpiacej gréckokatolíckej cirkvi a jej mučeníkom pre vernosť Svätému Otcovi. V roku 1967 sa šírili správy, že cintorín leopoldovskej väznice bude likvidovaný. Bolo potrebné exhumovať telesné pozostatky. Až v roku 1968 vplyvom spoločenských zmien nastali lepšie časy a tak sa exhumácia uskutočnila dňa 29. októbra 1968 za prítomnosti najbližších príbuzných. Aj Apoštolská administratúra v Trnave bola zastúpená a to Dr. Júliusom Gábrišom, generálnym vikárom. Nasledoval prevoz do Prešova, kde sa veriaci rozlúčili so svojim pastierom v katedrálom chráme. Neskôr boli jeho pozostatky uložené v krypte katedrály. Dnes sa nachádzajú v sarkofágu od akademického maliara Mikuláša Klimčáka v kaplnke katedrály, ktorá bola zasvätená apoštolom sv. Petrovi a Pavlovi. Pápež sv. Ján Pavol II. blahorečil Petra Pavla Gojdiča OSBM dňa 4. novembra 2001 v Ríme.

Dňa 1. septembra 2020 bola biskupovi Pavlovi Gojdičovi udelená štátna cena J. M. Hurbana in memoriam. Toto ocenenie z rúk predsedu parlamentu SR Borisa Kollára prevzal na Bratislavskom hrade vladyka Mons. Ján Babjak SJ, prešovský arcibiskup metropolita.

Mária Nováková

POZDRAV SPOD ZOBORA (4)

Zasielam veľa srdečných pozdravov otcovi Milanovi a všetkým čitateľom. Ako som uviedol v minulom čísle, v Lošonci prekvital náboženský život, ale postupne sa to

zhoršuje. Mnohí sa už nemodlia, neprístupujú k sviatostiam, ba nechodia už ani do kostola. A hrozí úplný odpad od viery. A to nielen v Lošonci, ale aj v iných farnostiach sa šíri táto vlašnosť a ľahostajnosť. Čo robiť? Ako nám hovorí Písmo sväté „Preto si spomeň, odkiaľ si padol, rob pokánie a konaj ako prv“ (Zjv 2,4-5). A vrátiť sa k prvotnej láske. Treba vedieť, že viera je Boží dar, milosť Božia a túto môžeme získať modlitbou, čítaním náboženskej literatúry, ale tiež modlitbou iných. Nedávno som dostal výčitku, že som teoretik, čo znamená, že viacej hovorím ako konám. Iste to nemôžem úplne poprieť, ale chcem pripomenúť, že v mladosti som bol snáď horší katolík, ako mnohí

dnešní mládenci, nemodlil som sa, nečítal náboženskú duchovnú literatúru, na vojenčine v Pardubiciach či v Ružomberku som nenavštívil ani kostol.

A doma som chodil do kostola viac-menej tradične pod vplyvom matky a priateľov. A keď som aj bol na omši, často som tam vyrušoval, až nás musel dôstojný pán napomínať. Chvíľku sme boli ticho a potom trochu tichšie pokračovali v rozbere sobotňajších futbalových výsledkov.

A predsa sa toto zmenilo. Obrátil som sa k Pánu Bohu na sté výročie zjavenia Panny Márie v Lurdoch. Takže teraz používam tento dátum a od neho počítam nové roky po obrátení. Teraz už bude šesťdesiat tri rokov. Ako sa to stalo? (Bližšie o tom píšem vo svojom vyznaní: „Vďaka ti, Bože.“) Ale keďže túto d'akovnú knižku nemáte všetci a mnohí ste iste zabudli, dovoľm si toto obrátenie znovu opísať.

S kamarátmi sme sa schádzali každý podvečer. Ale vtedy pršalo, takže stretnutie nebolo. Zostal som doma a nudil som sa. Otec čítal nejakú knihu. Nazrel som mu cez plece, čo číta. Zaujali ma slová, že moderný človek má mať vyspelý rozum a pevnú vôľu. I ďalšie krásne a dynamické myšlienky. Tieto slová ma oslovili, boli ako balzam na moju rozorvanú dušu a srdce. Keď otec knihu odložil, hneď som po nej siahol a začal som čítať. Kniha bola od Břetislava Kafku: *Človek budúcnosti, rozumu a vôle*. Vďaka mu za to, že Boh ho použil k môjmu obráteniu. Božia milosť ma cez jeho riadky postupne zasiahla. Na druhý deň a na ďalšie dni som túto knihu čítal a priam hltal jej myšlienky. To spôsobilo moje obrátenie.

Otec a brat pozorovali moje správanie a veru som si to odniesol: „Pred pár dňami robil hanbu a teraz sa z neho stáva fanatik!“ Čo sa mu porobilo? A spomínali Pezinok a iné ústavy pre duševne chorých. Vtedy som sa začal úprimne modliť. Kľakol som si pod kríž a tam som prejavil lásku k Ježišovi i odhodlanie trpieť pre svoje presvedčenie. Aj v kostole sa to zmenilo. Najprv som išiel na svätú spoveď a to generálnu z celého života. Pán farár sa na mňa udivene pozeral, lebo vedel, čo som za vtáčika. A teraz takáto zmena...

Keď som sa vyspovedal, v nedeľu som ešte išiel medzi mládenčov, na chór, no bol som iný. Sústredený na sv. omšu a pozorný. Takže sa dívali, čo sa mi porobilo. Najviac som na seba upozornil, keď som išiel cez celý kostol na sv. prijímanie. Vtedy na sv. prijímanie chodili zväčša babičky. Bolo to v polovici mesiaca. A tu cez celý kostol nábožne kráča mladý učiteľ so sklonenou hlavou. Prišiel som domov a tam som dostal svoje: „Farizej, sa tam otfča, aby ho každý videl.“ Potom som už nechodil na chór, ale do sakristie. Na sv. prijímanie som chodil skoro každý deň. Vedel som, že to v práci tak ľahko neprejde. Aj otec mi dohovárať, že mám dobré zamestnanie. Vyhodia ťa. Kam pôjdeš? Čo budeš robiť? Bol som tak

zaniatený, že som bol pripravený na všetko: vtedy by som azda rád zomrel za Pána Ježiša. Bola to veľká milosť...

Pokračovať budeme na budúce, ale sám sa pýtam, čo spôsobilo toto obrátenie? Nebola to modlitba mojich príbuzných? Matkin brat Vendel bol kňaz, salezián a jej dve sestry boli rehoľnice vo Viedni, alebo to bol niekto iný. Už tu chcem upozorniť, aká dôležitá je modlitba za iných. A je to najkrajší dar, keď nám niekto povie, že sa za nás modlí, ale tiež že prosí o modlitbu a požehnanie.

Modlím sa nielen za Lošončanov a iných bývalých farníkov, aby keď trochu zablúdili, sa vrátili k svojej prvej láske a viere, lebo niet nič cennejšieho ako živá viera, ktorá prináša šťastie tu na zemi i po celú večnosť. Do videnia v nebi, milí priatelia!

To vám praje Miloslav spod Zobora. „Rob pokánie a konaj ako prv. Ak nebudeš robiť pokánie, pohnem tvoj svietnik z jeho miesta.“ Tieto slová sa dajú vzťahovať aj na Lošonec. To pozitívne bolo pred tridsiatimi až štyridsiatimi rokmi. A potom postupne chladla tá prvá láska a nadšenie. Nedobrý postreh som zažil aj pri jednej procesii, keď som prechádzal so Sviatoťou Oltárnou pomedzi mládenčov a mužov a vôbec si neklakli, ba niektorí sa rozprávali. Už vtedy som cítil, že tá viera je značne zvyková, povrchná, bez nejakého hlbokého vnútorného presvedčenia. Čo sa postupne potvrdzovalo. Tá viera nemala pevné základy. „Spustil sa dážď, privalili sa vody, strhla sa víchrica a oborili sa na ten dom a dom sa zrútil a zostalo z neho veľké rumovisko, lebo dom bol postavený na piesku“ (Mt 7, 28). Smutný to pohľad na rumovisko našej viery. Ale nie všetci. Viacerí zostali, lebo budovali dom na skale.

Prečo nie všetci? Na túto otázku sa pokúsim odpovedať na budúce. A to sa nevzťahuje iba na Lošonec, Orešany a iné farnosti. Táto pandémia ľahostajnosti vo viere, žiaľ zachvacuje mnohých bývalých priateľov Pána Ježiša.

Úprimne sa modlím, aby veriaci v Lošonci znovu patrili k tej oáze, tentokrát Horno - orešanskej farnosti. Váš priateľ Miloslav.

RIZIKOVÝ ČLEN RODINY – DROGOVO ZÁVISLÝ

Nielen v neúplnej rodine, ale aj v úplnej rodine sa vyskytuje, že niektorý člen rodiny prepadne určitej závislosti. Človek môže byť závislý na rôznych veciach. Niekedy samotné koničky prerastajú v závislosť, pričom tento člen rodiny zanedbáva svoje povinnosti a mnohokrát svoje záľuby uplatňuje pred manželkou, deťmi, pred starostlivosťou o rodinu... Natláča sa otázka, kde je hranica činností, ktorým sme úplne prepadli, či ide iba o egoizmus jednotlivca, ktorý prestáva byť slobodný a je otrokom sám seba. No pre rodiny sú oveľa nebezpečnejšie závislosti, ako je napríklad hranie na automatoch, nadmerné používanie alkoholu, používanie rôznych návykových drog. V minulosti v našich rodinách droga číslo jedna bol alkohol a viac závislí

na alkohole boli otcovia rodín, než matky. Alkohol spôsoboval ďalšie následky, ako bola krutosť a neľudské zaobchádzanie s manželkou a deťmi, nedostatok finančných prostriedkov. I v súčasnosti sa mnoho manželstiev rozpadá z dôvodu, že jeden z manželov je alkoholik.

Vznikom Slovenskej republiky a otvorením hraníc, dostávajú sa na naše územie ľahké i tvrdé drogy (marihuana, pervitín, heroín, hašiš, mnohé chemicky pripravované opiáty a prekurzory). Drogovo závislí sa stávajú mladší ľudia, maloletí a mladiství, sú to skôr synovia a dcéry rodín. V menšej miere jeden z partnerov alebo z manželov. Rodiny s členom, ktorý je závislý, hľadajú a potrebujú pomoc odborníkov. Pri drogovej závislosti sa môže jednať o detského klienta, mládež, dospelého klienta v produktívnom veku a v menšej miere vo vyššom veku, teda staršieho človeka. S detským klientom sa pracuje vždy v prítomnosti jeho zákonného zástupcu. Prírodným zákonným zástupcom dieťaťa sú rodičia, alebo je stanovený iný zástupca, môže ním byť kurátor, opatrovník, kolízny opatrovník, pestún, profesionálny rodič. Mládež, teda mladí ľudia vo veku od 14 do 20 rokov, sa z pohľadu praxe ukazujú ako najrizikovejšia skupina. Dospelý klient v produktívnom veku, je zdanlivo najlepším klientom pre spoluprácu. Spravidla popri ťažkostiach vyplývajúcich z problémovej situácie si uvedomuje aj tú skutočnosť, že táto situácia má dopad aj na jeho rodinu. Najmä drogovo závislé dievčatá často si zadovážia finančné prostriedky na drogy prostitúciou. Drogovo závislý klient je manipulatívny, často sa utieka k rôznym nepravdivým tvrdeniam. **Postupne sa stáva klientom páchajúcim trestnú činnosť, najmä krádeže k získaniu finančných prostriedkov pre obstaranie drogy, dokonca je schopný aj vraždiť.** Riziková mládež, je mládež so zvýšeným rizikom sociálneho zlyhania, t. j. disponovaná k delikventnému správaniu, drogovej závislosti, alkoholizmu, patologickému hráčstvu, k členstvu v extrémistických skupinách a v náboženských sektách. Riziko užívania drog a vzniku závislosti nastáva najmä v období puberty. Ako je známe, puberta je vývojové obdobie mladého človeka, ktoré prebieha zhruba od 12. do 16. roku jeho života. Je spojené so závažnými zmenami jeho fyzického vývoja, jeho sexuality a následne i so zmenami psychiky jeho osobnosti. Je to obdobie, ktoré je zložené pre tieto dospievajúce deti a nemenej i pre ich rodičov. **Je to zároveň aj obdobie počas ktorého prudko klesá rodičovská autorita a často až neúmerne sa stupňuje vplyv spolužiakov, priateľov a vrstovníckych skupín.** Mladí v tomto období majú problém rešpektovať akúkoľvek autoritu, akou je napr. učiteľ i kňaz. Nie je žiadnym tajomstvom, že toto obdobie silne rozhoduje o ďalšej podobe života daných mladých ľudí, a to osobitne v disfunkčných rodinách, kde vlastne rovesnícke skupiny plne saturujú hlavne emocionálne potreby mladých ľudí, ktoré im nedokážu saturovať ich rodičia.

Mnohokrát sa usilujú zvládnuť problémy bez cudzej pomoci, o ktorú požiadajú až vtedy, keď sa situácia stáva kritickou. Ďalšia z príčin vzniku rizika drogovej závislosti môže byť nuda, účasť v gangoch, experimentovanie, predvádzanie sa pred nedobrymi „kamarátmi“, nezvládnutie nárokov, ktoré rodičia na dieťa kladú, nedostatočná prevencia vo výchove. Miera závislosti sa dá vyjadriť podľa frekvencie, intenzity a následkov užívania jedným z nasledujúcich piatich stupňov:

1. Experimentálne užívanie drogy, pričom droga je užívaná občas a nepravidelne, nemusí mať žiadne následky.

2. Príležitostné užívanie, pričom sa droga berie pravidelne raz týždenne, následky sa prejavujú bezprostredne po aplikácii.

3. Pravidelné škodlivé užívanie je súčasťou životného štýlu.

4. Problémové užívanie drogy ovplyvňuje súkromný život, spôsobuje zdravotné problémy.

5. Závislosť na droge sa prejavuje zvýšenými dávkami, droge podriada celý svoj život, užívateľ má značné zdravotné, sociálne a psychické problémy.

Nížkoprahové kontaktné centrá ponúkajú cieľavedomú a dlhodobú prácu s klientom, motivujú ho k liečbe, prípadne sprostredkujú nástup na liečbu. Ambulantná liečba, niekedy jej súčasťou môže byť aj rodinná či párová terapia. Práca sociálneho pracovníka a pastorácia pri drogovo závislých musia sa vykonávať súčasne, ak máme prísť do cieľa s pozitívnym výsledkom. Počas viacročnej praxe pedagóga na strednej škole, sme niekoľkokrát stáli nad hrobom mladého človeka, ktorý zomrel zbytočne. Príčinou smrti boli drogy. Počas piatich rokov sme sa intenzívne pohybovali medzi drogovo závislými, snažili sme sa o vyliečenie niektorých, spolupracovali sme so zariadeniami na liečbu drogovo závislých v Bratislave, v Nových Zámkoch, v Michalovciach, v Pezinku, ale aj v Českej republike. Niekedy abstinovali aj rok a zrazu prišiel skrat a opäť sa k tomu vrátili. Bola to tragédia pre celú rodinu. Na drogy sú potrebné peniaze, ktoré sa začali v rodine strácať, potom zlaté veci, elektronika a nakoniec zmizlo všetko, čo sa dalo za drogu vymeniť. Keď neboli peniaze na drogy, nastalo obrovské utrpenie pre závislého, abstinčné príznaky, bolesti, krče a ...smrť. Nevedeli sme odpovedať na otázky: „Kde je teraz Cirkev, kde sú tí, ktorí by zastavili túto duševnú rakovinu mladých ľudí? Toto je nad ľudské sily! Kde nájsť pomoc, kto pomôže?“ Človek kľakne na kolená a povie: „Bože, toto nie je v silách žiadneho človeka, aby to zvládol, dávame to do Tvojich rúk, sme nástroje v Tvojich rukách, ukáž nám cestu k záchrane týchto mladých ľudí.“

Skušali sme pomôcť s uplatnením rôznych metodík a spôsobov ambulantnej či ústavnej liečby závislých (väčšinou veľmi mladých) ľudí, niekedy i na základe rozhodnutia súdu o uložení ústavnej liečby. Bez odbornej pomoci lekárov, psychológov, sociálnych pracovníkov v spolupráci s najbližšou rodinou – rodičmi, súrodencami, manželom (manželkou), drogovo závislý človek to nemôže zvládnuť. Napriek všetkým úsiliam prichádzalo k recidíve. Mnohé matky prosia a modlia sa neúnavne za svoje závislé deti, ako sa modlila sv. Monika mnoho rokov za svojho syna sv. Augustína. Modlitby žiadnej matky Boh nenechá nevyslyšané. Niekedy sú to celé roky, ba i celý život na kolenách v prosbe, aby deti našli cestu k Bohu.

Desať rokov pravidelne každý rok navštevujeme komunitu Cenacolo v Medjugorii v Bosne a Hercegovine. Tešíme sa na týchto mladých ľudí, ich svedectvá o zmene ich života, zo života na ulici, plného utrpení, rozpade vzťahov rodinných, partnerských, o páde až na samé dno. Tu v komunite prechádzajú zmenou, ktorá sa neľahko rodí, ale nie sú v ťažkých životných chvíľach sami. Každý má od prvého dňa svojho anjela strážneho – staršieho skúseného vyliečeného kamaráta, ktorý je pri ňom 24 hodín denne. Prekonáva s ním abstinčné príznaky, pomáha mu pri pridelených prácach, spolu sa modlia a spolu sa zodpovedajú večer pred komunitou, obrazne a aj doslovne,

ak navaria zlý obed, celá komunita ho musí zjesť a všetci rovnako trpia za ľahostajnosť jedného. Počas dňa majú ráno, na obed aj večer čas na modlitbu sv. ruženca a večer na rozhovor. Okrem pridelenej práce na záhrade, v kuchyni, pri upratovaní, majú čas aj na hry, spev, oddych. Nezostávajú nikdy sami vo svojom boji so závislosťou. Nie sú opustení ako na ulici, niekto má o nich záujem. Neužívajú sa tu lieky. Nie je tu nuda, ale o všetko sa musí každý jednotlivec pričiniť svojou prácou, vzťahom k ostatným a rakovinu duše lieči modlitbou, sv. omšou a ochranou Panny Márie. Mnohokrát sa pýtame, v čom spočíva tak vysoká až 80% úspešnosť vyliečenia závislých mladých ľudí v komunite Cenacolo založenej Matkou Elvírou, rehoľnou sestrou, ktorá je zakladateľkou mnohých ďalších komunitných domov po celom svete. Sme presvedčení, že za všetkým je obrovská láska. Odpoveď nájdeme v slovách Matky Elvíry: „Vezmime do rúk náš život, uvedomme si, akým je vzácnym darom a potom postrehneme, že v tých najtajnejších zákutiach nášho vnútra, je hlboká túžba milovať, pretože sme zrodení z lásky. Nesmieme zradiť túto hlbokú túžbu, ktorá je v nás. Skryté prekážky a vzdor, ktoré v sebe ešte občas nesieme, o ktorých mlčíme a ktoré často nechceme vidieť, aj tie môžeme prekonať, ak sa slobodne a s odvahou otvoríme Bohu. Vtedy nás opustí strach a my vo viere odhalíme, že máme srdce, ktoré bije pre druhých, že máme život, ktorý je schopný nezištne, čisto a verne sa darovať. Ak nežijeme v láske, zblúdime a začneme žiť pre veci, pre niečo čo je mimo nás, pre dobré postavenie v spoločnosti, pre prácu, ktorá ti zabezpečí kariéru, peniaze a moc, avšak našou jedinou a pravou sebarealizáciou je láska. Kto nemiluje, nenapĺňa skutočný zmysel svojho bytia, ostáva neúplný, ostáva mŕtvy! A práve preto potrebujeme žiť vo svetle viery. Viera prebúda lásku a činí život dynamickým a opravdivým, schopným činu, utrpenia, služby a sebadarovania. Veríme, že mladí ľudia, hoci v minulosti zlyhali, nesú vo svojom vnútri nesmierne cenný potenciál, ktorí doteraz nevyužili. My im pomáhame nájsť seba samých a zmysel života jednoducho tým, že v nich veríme a s nádejou a dôverou kráčame spolu s nimi v ústrety tomu, ktorý nás všetkých obnovuje. Chceme spolu s nimi prežívať prítomnosť tak, ako ju žijú oni, plnú prekvapení, neočakávaných zvrátov, úspechov, pocitov, bolesti, boja, prehier i radostí. Chceme si vzájomne pomáhať, aby sme nadobudli pozitívny pohľad na dar života, aby sme boli schopní úsmevu aj vtedy, keď sa nám do očí tlačia slzy, schopní odpustenia, aj keď nám druhí odvrátia tvár, začať vždy odznovu s dôverou bez ohľadu na urážky či negatívnu kritiku. Je toho tak veľmi veľa, čo môžeme žiť každý deň! O to viac chceme s dôverou vkladať náš zajtrajšok do Božích rúk, s istotou v Jeho vernosť. Musíme veriť, že život nie je náhoda, nie je náš. Je to Boží dar, zrodený v jeho srdci, ktoré je Láskou. Nádej, ktorá žije v nás, sa musí premeniť na lásku prejavenu činom, konkrétnymi skutkami. Musí sa premeniť na život a prijatie každého človeka. Ježiš nás vyzýva dať život, dať samých seba, nielen malý kúsok z nás, niekoľko hodín našej práce. Ak náš život nedarujeme, nevyužijeme ho pre druhých, unikne nám pomedzi prsty. Chceme byť živou a činorodou Cirkvou, ktorá miluje ľudí.“ Sme tu pre každého, kto potrebuje pomoc...

Anna Jurovčíková

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY NA SEPTEMBER 2020

Všeobecný: Aby nebolo drancované prírodné bohatstvo našej planéty, ale aby sa využívalo a rozdeľovalo primerane a spravodlivo.

Úmysel KBS: Aby učitelia viedli svojich žiakov k pravým morálnym i duchovným hodnotám.

DO BOŽEJ RODINY PRIBUDLI

Monika Voleková /Sereď/

Agáta Zvonárová /Horné Orešany/

Vanda Mária Sudinová /Smolenice/

Filip Bajzík /Horné Orešany/

Max Tadeáš Žák /Hor. Orešany

SVOJU LÁSKU SPEČATILI

Martin Cáder /Suchá n. Parnou/ a Mgr. Miriama Ďurišová /Hor. Orešany/

Juraj Orságh /Trnava/ a Veronika Polačiková /Hor. Orešany/

75 ROČNÁ MELÁNIA SLÁDEKOVÁ, ROD. ŠTIBRANÁ

18. augusta 2020 sa dožíva Melanka Sládeková, rodáčka z Lošonca 75-tich rokov. Viac ako tri desaťročia pracovala ako detská zdravotná sestra na pôrodnici a v detskej ambulancii v Smoleniciach, do ktorého zdravotného obvodu patrili okolité obce. Prácu zdravotnej sestry vykonávala s láskou a obetavosťou. S manželom vychovali dve deti a radosť jej robia štyri vnúčatá. Melanka, všetci farníci Vám vyprosujeme veľa zdravia a Božieho požehnania.

Foto a text: Anna Jurovčíková

Farský mesačník Malokarpatský posol vydáva Rímskokatolícka cirkev farnosť Horné Orešany ako regionálny mesačník pre špecifické skupiny čitateľov so zameraním Cirkve a náboženstvo. Nepredajné. Šéfredaktor: Mgr. Milan Červeňanský, farár, assessor.

Grafická úprava: Ing. Marek Boháček, www.bohacek.sk. Registračné číslo Ministerstva kultúry SR, EV 5305/15.

IČO vydavateľa: 35 594 331, sídlo vydavateľa: Horné Orešany 759, 919 03 Horné Orešany, ISSN 2453-7225.